

Prima instanță: Judecătoria Botanica mun. Chișinău (jud. T. Stelian)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, A. Nogai, N. Simciuc)

DECIZIE

11 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Judecătorii:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Staci Viorel împotriva deciziei din 24 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Staci Tatiana împotriva lui Staci Viorel cu privire la partajarea averii proprietate comună în devălmășie,

c o n s t a t ă :

La data de 01 august 2013 Staci Tatiana a depus cererea de chemare în judecată împotriva lui Staci Viorel cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la 06.10.1996 a înregistrat căsătoria cu pârâțul Staci Viorel. Din căsătorie s-a născut Staci Lilian, data nașterii 07.09.1997. Prin hotărîrea din 05.11.2010 a judecătoriei Botanica mun. Chișinău, căsătoria dintre Staci Tatiana și Staci Viorel a fost desfăcută, instanța stabilind domiciliul copilului minor comun Staci Lilian, cu mama Staci Tatiana.

Susține că în timpul căsătoriei împreună cu pârâțul Staci Viorel au dobândit în proprietate comună casa de locuit cu suprafața de 94,9 m.p. situată în mun. Chișinău, or. Sîngera, str. Teilor nr. 26 și mijloace bănești deținute în conturile bancare curente, conturi de deposit, conturi de card deschise pe numele lui Staci Viorel în băncile comerciale.

În cadrul judecării pricinii, reclamanta a depus mai multe cereri de concretizare a pretențiilor din acțiune, astfel ca în final solicită partajarea proprietății comune în devălmășie dobândite împreună cu Staci Viorel în timpul căsătoriei prin atribuirea Tatiane Staci cota-parte în mărime de 2/3 din bunul imobil, casa de locuit individuală cu suprafața totală de 94,9 m.p. cu numărul cadastral 01112116201 amplasată în mun. Chișinău, or. Sîngera, str. Teilor nr. 26, cu respectarea intereselor

copilului minor, aflat la întreținerea și educația sa și atribuirea lui Staci Viorel cota-parte în mărime de 1/3 din casa de locuit individuală menționată; atribuirea Tatiane Staci a 1/2 cotă-parte din mijloacele bănești din conturile bancare curente, conturile de depozit, conturile de card deschise pe numele lui Staci Viorel la băncile comerciale în perioada anilor 2008 - 2010, până la divorț, în sumă de 163926,92 lei, precum și a dreptului de proprietate asupra bunului imobil - casa de locuit individuală cu suprafața totală de 94,9 m.p. cu numărul cadastral 01112116201 amplasată în mun. Chișinău, or. Sîngera, str. Teilor nr. 26, cu achitarea lui Staci Viorel a sultei pentru cota sa parte în mărime de 26381 lei; evacuarea lui Staci Viorel din bunul imobil menționat; încasarea de la Staci Viorel în beneficiul Tatiane Staci a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 24.12.2014 judecătoria Botanica mun.Chișinău s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Staci Tatiana și s-a partajat proprietatea comună în devălmășie a soților Staci Tatiana și Staci Viorel după cum urmează: s-a atribuit Tatiane Staci cota-parte în mărime de 2/3 din bunul imobil - casa de locuit individuală cu suprafața totală de 94,9 m.p. cu numărul cadastral 01112116201 amplasată în mun. Chișinău, or. Sîngera, str. Teilor nr. 26, cu respectarea intereselor copilului minor Staci Lilian, data nașterii 07.09.1997, aflat la întreținerea și educația Tatiane Staci; s-a atribuit lui Staci Viorel cota-parte în mărime de 1/3 din casa de locuit individuală cu suprafața totală de 94,9 m.p. cu numărul cadastral 01112116201 amplasată în mun. Chișinău, or. Sîngera, str. Teilor nr. 26; s-a atribuit Tatiane Staci cota-parte în mărime de 1/2 din mijloacele bănești din conturile bancare curente, conturile de depozit, conturile de card deschise pe numele lui Staci Viorel la băncile comerciale, inclusiv BC „Moldindconbank” SA în perioada anilor 2008 - 2010, până la divorț, în sumă de 158002 lei; s-a atribuit Tatiane Staci dreptul de proprietate asupra bunului imobil - casa de locuit individuală cu suprafața totală de 94,9 m.p. cu numărul cadastral 01112116201 situată în mun. Chișinău, or. Sîngera, str. Teilor nr. 26, cu achitarea lui Staci Viorel pentru cota sa parte a sultei în mărime de 26381 lei, prin depunerea sumei sultei pe contul executorului judecătoresc, rezultînd din faptul că Staci Viorel urmează să-i achite Tatiane Staci suma de 158002 lei, iar prețul de piață a cotei-părți în mărime de 1/3 din bunul imobil nominalizat constituie 184383 lei; a-l evacua pe Staci Viorel și bunurile acestuia din casa de locuit individuală cu suprafața totală de 94,9 m.p. cu numărul cadastral 01112116201 amplasată în mun. Chișinău, or. Sîngera, str. Teilor nr. 26, fără acordarea unui alt spațiu locativ; s-a încasat de la Staci Viorel în beneficiul Tatiane Staci cheltuielile de judecată în sumă de 1000 lei, cheltuieli pentru efectuarea expertizei în mărime de 1610 lei și cheltuieli de asistență în mărime de 3000 lei.

Prin decizia din 24 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Staci Viorel și s-a menținut hotărîrea primei instanțe.

La data de 03 februarie 2016 Staci Viorel a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel solicitînd casarea hotărîrilor instanțelor judecătorești cu remiterea pricinii spre rejudecare.

În motivarea recusului s-a invocat că, hotărîrile pronunțate de către instanțele ierarhic inferioare sînt neîntemeiat și pasibile de a fi casate, deoarece nu corespund

tuturor normelor de drept și nu răspund în mod sigur și expres la toate obiecțiile formulate de către acesta în procesul examinării cererii de apel.

Consdideră că constatările eronate ale instanțelor judecătorești au constituit o ingerință nejustificată în drepturile sale prevăzute de legislația Republicii Moldova, ceea ce atestă că a avut loc încălcarea dreptului recurentului la o judecată echitabilă și publică.

Susține că instanțele de judecată, la examinarea pricinii, și-au depășit atribuțiile care îi revin conform legii, prin faptul că au trecut cu vederea reglementările principiului contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, făcând o apreciere superficială asupra materialelor cauzei și o concluzie subiectivă, eronată și pripită.

Menționează că, instanțele ierarhic inferioare neîntemeiat au dispus evacuarea sa din bunul imobil, deoarece în cazul în care bunul imobil a fost împărțit în părți inegale și cota-parte a unuia dintre soți este mult mai mică decât a celuilalt și face imposibilă exercitarea dreptului de proprietate, atunci soțului cu o cotă-parte mai mică i se poate plăti o compensație de către soțul căruia i s-a atribuit o cotă-parte mai mare, doar cu acordul soțului proprietar al cotei-părți mai mici în scopul asigurării exercitării cât mai efective a dreptului de proprietate de către soțul căruia îi aparține cea mai mare parte a bunului, iar în cazul lipsei acordului, soțul căruia îi aparține o cotă-parte mai mică nu poate fi lipsit de dreptul de proprietate asupra bunului litigios.

Precizează că este eronată și concluzia instanțelor de judecată precum că, Staci Tatiana a fost recunoscută victima violenței în familie prin ordonanța de protecție emisă de Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 18.04.2012, prin care lui Staci Viorel i-au fost impuse anumite restricții, dat fiind că a manifestat agresiune fizică și psihică față de Staci Tatiana și fiul acestora Staci Lilian, deoarece termenul de protecție a fost stabilit de 90 de zile care deja a expirat încă în luna iunie 2012 și nu mai produce nici un efect de rezonanță puternică în continuitate. Mai mult ca atât, comportamentul inadecvat este manifestat de către Staci Tatiana, fapt confirmat prin răspunsurile parvenite în adresa lui Staci Viorel de la Comisariatul de Poliție Botanica mun. Chișinău.

De asemenea, intimata întru susținerea poziției sale a prezentat intanței documente false și inexistente privind alocarea lotului de teren pentru construcție pe numele Tatianeii Iacob, deoarece din răspunsurile recepționate de la Primăria or. Sângera, Arhiva municipală Chișinău și Agenția Relații Funciare și Cadastru rezultă că nu a fost aprobată vreo decizie cu nr. 1/3 din anul 1995 eliberată de Primăriei or. Sîngera privind alocarea Tatianeii Iacob (Staci) a terenului pentru construcții, ci doar există procesul-verbal nr. 1 al ședinței Consiliul or. Sîngera în care este indicat nr. 1/3 din 20 ianuarie 1995 din care rezultă că au fost examinate mai multe documente prezentate de către locuitorii or. Sîngera pentru a primi loturi de pământ alocate construcțiilor individuale și drept urmare a examinării s-a emis o decizie comună pentru toți cetățenii, inclusiv și pentru Iacob (Staci) Tatiana Vasile.

Declară că este nejustificată și concluzia instanțelor de judecată precum că la construcția casei de locuit au fost investite resursele financiare proprii atât a intimatei, cât și a părinților acesteia, însă fără a concretiza care au fost aceste investiții și care au fost prebele care au stat la baza acestei concuzii. Ori, din conținutul extrasului din carnetul de muncă rezultă că salariul lunar al intimatei a constituit suma de 5000 lei,

ceea ce atestă că mijloacele financiare menționate sînt insuficiente pentru a executa o construcție în condițiile de piață care existau la moment. Mai mult, toate resursele financiare pe care le cîștiga Staci Tatiana le folosea în scopuri personale. Tot aici, menționează că, înscrisurile menționate supra au fost prezentate după divorț, pe cînd în timpul construcției bunului imobil, aceasta beneficia de un salariu lunar în mărime de 3000 lei.

Afirmă că, sînt eronate și contradictorii concluziile instanțelor de judecată precum că, recurentul nu a fost încadrat în cîmpul muncii și nu a probat careva surse de venit, dar totodată s-a menținut că sumele de bani pe conturile bancare operate de recurent urmează a fi partajate în mod egal cu intimata.

În contextul dat, recurentul menționează că a activat în funcție de montor de uși și ferestre neoficial la firma "Tomaili-Agro" și primea un salariu lunar în mărime de 10000 lei, iar din acești bani a achitat serviciile comunale, procura produse alimentare și materiale pentru construcția casei de locuit.

Precizează, că instanțele nu au apreciat la justa valoare nici probele - circumstanțele privind suma în mărime de 11200 euro care a fost depozitată de către recurent pe conturile bancare.

Conform art. 434 Cod de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se depune în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Materialele pricinii atestă că decizia contestată a fost pronunțată la data de 24.11.2015 și expediată în adresa participanților la proces la data de 04.12.2015. conform scrisorii de însoțire (f.d. 85, vol. II).

Astfel, Colegiul reține că recursul declarat de către Staci Viorel la data de 03 februarie 2016, este în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445, alin.(1), lit.c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art.432 alin. (4) CPC, săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul constată că soluția instanței de apel nu conține o analiză și argumentare clară a tuturor circumstanțelor cauzei.

De altfel, aprecierea probelor a fost efectuată arbitrar, rezultînd din conținutul deciziei contestate.

În conformitate cu art. 118 alin. (1), (3), (5) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru

soluționarea justă a pricinii sînt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate. Instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

După cum denotă actele cauzei, înaintînd acțiunea în judecată împotriva lui Staci Viorel, Staci Tatiana în urma concretizării cerințelor a solicitat partajarea proprietății comune în devălmășie dobîndite împreună cu Staci Viorel în timpul căsătoriei prin atribuirea Tatianei Staci cota-parte în mărime de 2/3 din bunul imobil, casa de locuit individuală cu suprafața totală de 94,9 m.p. cu numărul cadastral 01112116201 amplasată în mun. Chișinău, or. Sîngera, str. Teilor nr. 26, cu respectarea intereselor copilului minor, aflat la întreținerea și educația sa și atribuirea lui Staci Viorel cota-parte în mărime de 1/3 din casa de locuit individuală menționată; atribuirea Tatianei Staci a 1/2 cotă-parte din mijloacele bănești din conturile bancare curente, conturile de depozit, conturile de card deschise pe numele lui Staci Viorel la băncile comerciale în perioada anilor 2008 - 2010, până la divorț, în sumă de 163926,92 lei, precum și a dreptului de proprietate asupra bunului imobil - casa de locuit individuală cu suprafața totală de 94,9 m.p. cu numărul cadastral 01112116201 amplasată în mun. Chișinău, or. Sîngera, str. Teilor nr. 26, cu achitarea lui Staci Viorel a sultei pentru cota sa parte în mărime de 26381 lei; evacuarea lui Staci Viorel din bunul imobil menționat; încasarea de la Staci Viorel în beneficiul Tatianei Staci a cheltuielilor de judecată.

Judecînd pricina, prima instanță a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Staci Tatiana și a partajat proprietatea comună în devălmășie a soților Staci Tatiana și Staci Viorel după cum urmează: a atribuit Tatianei Staci cota-parte în mărime de 2/3 din bunul imobil - casa de locuit individuală cu suprafața totală de 94,9 m.p. cu numărul cadastral 01112116201 amplasată în mun. Chișinău, or. Sîngera, str. Teilor nr. 26, cu respectarea intereselor copilului minor Staci Lilian, data nașterii 07.09.1997, aflat la întreținerea și educația Tatianei Staci; a atribuit lui Staci Viorel cota-parte în mărime de 1/3 din casa de locuit individuală cu suprafața totală de 94,9 m.p. cu numărul cadastral 01112116201 amplasată în mun. Chișinău, or. Sîngera, str. Teilor nr. 26; a atribuit Tatianei Staci cota-parte în mărime de 1/2 din mijloacele bănești din conturile bancare curente, conturile de depozit, conturile de card deschise pe numele lui Staci Viorel la băncile comerciale, inclusiv BC „Moldindconbank” SA în perioada anilor 2008 - 2010, până la divorț, în sumă de 158002 lei; a atribuit Tatianei Staci dreptul de proprietate asupra bunului imobil - casa de locuit individuală cu suprafața totală de 94,9 m.p. cu numărul cadastral 01112116201 situată în mun. Chișinău, or. Sîngera, str. Teilor nr. 26, cu achitarea lui Staci Viorel pentru cota sa parte în mărime de 26381 lei, prin depunerea sumei sultei pe contul executorului judecătoresc, rezultînd din faptul că Staci Viorel urmează să-i achite Tatianei Staci suma de 158002 lei, iar prețul de piață a cotei-părți în mărime de 1/3 din bunul imobil nominalizat constituie 184383 lei; a-l evacua pe Staci Viorel și bunurile acestuia din casa de locuit individuală cu suprafața totală de

94,9 m.p. cu numărul cadastral 011112116201 amplasată în mun. Chișinău, or. Sîngera, str. Teilor nr. 26, fără acordarea unui alt spațiu locativ; s-a încasat de la Staci Viorel în beneficiul Tatiane Staci cheltuielile de judecată în sumă de 1000 lei, cheltuieli pentru efectuarea expertizei în mărime de 1610 lei și cheltuieli de asistență în mărime de 3000 lei.

Fiind investită cu judecarea apelului, instanța de apel a respins apelul depus de Staci Viorel și a menținut hotărîrea primei instanțe, considerînd că aceasta este întemeiată și legală.

La caz, instanța de recurs constată, însă, că concluziile expuse în decizia instanței de apel sunt expuse într-o formă evazivă, incertă, neavînd putere de convingere, fără a fi dată o apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu materialul existent la dosar, precum și normelor de drept ce reglementează acest aspect, fapt ce contravine prevederilor art. 239 CPC și art. 241 alin. (5) CPC,

Or, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Totodată, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Rezultînd din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată și din specificul obiectului acțiunii în cauză, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecînd apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, referindu-se în mod selectiv la unele constatări reținute la adoptarea hotărîrii de prima instanță, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărîrii supusă apelului în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

La caz, instanța de apel a constatat că, soții Staci Tatiana și Staci Viorel au înregistrat căsătoria la 06.10.1996 și din căsătorie la 07.09.1997 s-a născut fiul Staci Lilian.

Prin hotărîrea din 05.11.2010 a judecătoriei Botanica mun. Chișinău, căsătoria dintre părți a fost desfăcută.

În timpul conviețuirii împreună soții au dobîndit în proprietate comună casa de locuit cu suprafața de 94,9 m.p. amplasată în mun. Chișinău, or. Sîngera, str. Teilor nr. 26, drept dovadă servind certificatul eliberat la data de 24.07.2013 din Registrul bunurilor imobile (f.d 51, vol II)

De asemenea, s-a stabilit că în timpul vieții în comun, în perioada anilor 2008-2010, conform extrasurilor din conturile bancare de la BC „Moldincombank” SA, Staci Viorel a operat cu suma de 106868,91 lei și 11200 euro, echivalentul la

209134,24 lei, raportat la cursul oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei la 07.04.2014,

Conform art. 19 alin. (1) din Codul familiei, bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei sunt supuse regimului proprietății în devălmășie, iar conform al. (2) al aceluiași articol, regimul legal al bunurilor soților acționează în măsura în care nu este modificat de contractul matrimonial.

Conform art. 20 alin. (1) din Codul familiei, bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei aparțin ambilor cu drept de proprietate în devălmășie, conform legislației.

Conform art. 26 Codul familiei, la împărțire a proprietății în devălmășie a soților și determinarea cotelor - părți din aceasta, părțile soților sînt considerate egale dacă contractul matrimonial nu prevede altfel.

Instanța judecătorească este în drept să diferențieze cotele - părți în proprietatea în devălmășie a soților, ținînd cont de interesele unuia dintre soți și/sau de interesele copiilor minori.

Conform art. 373 Codul civil, (1) în cazul împărțirii bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților, părțile lor se consideră egale.

Instanța de recurs constată, că instanța de apel neîntemeiat a ajuns la concluzia de a menține hotărîrea primei instanțe.

În susținerea opiniei enunțate, se reține că instanța de apel, drept temei de admitere a acțiunii înaintate de Staci Tatiana privind atribuirea în beneficiul acesteia a 2/3 cote-părți din imobilul supus partajării și 1/3 cote părți atribuindu-i lui Straci Viorel cu evacurarea acestuia din imobilul litigios fără acordarea altui spațiu locativ, a servit faptul că Staci Tatiana are la întreținere și educație fiul minor Staci Lilian și respectiv, imposibilitatea convețuirii împreună a Tatiane Staci cu Staci Viorel, fapt stabilit și prin ordonanța de protecție din anul 2012.

De asemenea, în poziția sa, a invocat că, deoarece bunul imobil în litigiu este un bun indivizibil nefiind posibilă partajarea lui în natură, ceea ce se atestă prin Raportul de expertiză nr. 1246 din 213.02.2013, Staci Tatiana urmează să-i achite lui Staci Viorel sulta bănească pentru 1/3 cotă-parte în mărime de 26381 lei, calculată în baza Raportului de expertiză judiciară.

Prin urmare, Colegiul conchide că instanța de apel întru admiterea acțiunii nu a redat decît poziția reclamantei fără a combate și argumentele invocate de către Staci Viorel.

Cu referire la argumentul instanței de apel, precum că la construcția casei de locuit au fost investite doar resursele financiare ale Tatiane Staci și ale părinților săi, iar careva probe care ar confirma că Staci Viorel a participat la construcția acesteia lipsesc, Colegiul îl consideră nefondat, deoarece la materialele cauzei sunt anexate extrasele din conturile bancare deschise pe numele lui Staci Viorel, pentru perioada 2008-2010, ce atestă faptul că în perioada dată au fost efectuate extrageri de pe aceste conturi.

Respectiv, Colegiul decelează că sumele din conturile bancare deținute de către Staci Viorel au fost cheltuite în timpul căsătoriei.

Astfel, nu poate fi reținut ca întemeiat argumentul intimitei, precum că aceste mijloace financiare au fost utilizate de către recurent în scopuri personale, deoarece nu a fost probat prin careva înscrisuri în vederea stabilirii faptului dat.

De asemenea, la adoptarea deciziei, instanța de apel nu a ținut cont nici de contractul de împrumut din 05.07.2008, prin care se confirmă că Nicolaescu Evdochia a transmis, iar Staci Viorel a primit suma de 8200 euro cu titlu de împrumut cu scadența pînă la 05.07.2012.

Mai mult ca atît, la materialele pricinii este anexată și copia extrasului nr. 76-C din 01.10.1998 eliberat de SA „Apă-Canal Chișinău”, care certifică că Staci Viorel în perioada 01.01.1998 - 02.01.2008 a activat în funcție de lăcătuș.

Prin urmare, este prematură concluzia instanței de apel, precum că Staci Viorel nu a probat existența surselor de venit întru confirmarea participării sale la construcția imobilului supus partajului.

La fel, Colegiul menționează ca fiind nejustificată concluzia instanței de apel privind partajarea neuniformă a bunului imobil proprietate comună, atribuindu-i Tatianeii Staci a 2/3 cote-părți din casa de locuit amplasată în mun. Chișinău, or. Sîngera, str. Teilor nr. 26, ca urmare a drepturilor și intereselor copilului minor, care a rămas la educația și întreținerea mamei Staci Tatiana, rezultînd din următoarele motive.

În conformitate cu art. 57 alin. (3) Codul familiei, copilul nu are drept de proprietate asupra bunurilor părinților, iar părinții – asupra bunurilor copiilor, excepție făcînd dreptul la moștenire și dreptul la întreținere. Părinții și copiii care locuiesc împreună posedă și folosesc bunurile fiecăruia dintre ei de comun acord.

Din conținutul normei precitate rezultă că copilul nu are careva drept de proprietate asupra bunului imobil supus partajului și respectiv, nu poate pretinde la o cotă-parte, însă în beneficiul acestuia poate fi instituit doar dreptul la abitație, drept care îl exercită și în prezent.

Astfel, din materialele pricinii rezultă cert că, atît în timpul căsătoriei, cît și după divorț, reclamanta Staci Tatiana, pîrîtul Staci Viorel și copilul minor Staci Lilian domiciliază într-o singură locuință și respectiv, posedă și folosesc împreună bunurile fiecăruia dintre ei de comun acord.

Mai mult ca atît, prin hotărîrea din 05.11.2010 a judecătoriei Botanica mun. Chișinău s-a stabilit încasarea de la Staci Viorel în beneficiul Tatianeii Staci a pensiei de întreținere a copilului minor în mărime de ¼ din toate veniturile lunare ale acestuia. La moment reclamanta nu are careva obiecții privind restanțele la plata pensiei de întreținere.

De asemenea, Colegiul reține că din materialele cauzei nu rezultă faptul că reclamanta Staci Tatiana participă în exclusivitate la întreținerea și educația copilului minor Staci Lilian.

Deci, se prezumă concluzia că la întreținerea și educația copilului Staci Lilian participă ambii părinți.

Tot aici, este de menționat că instanța de apel, incorect a concluzionat asupra evacuării lui Staci Viorel din imobilul litigios în schimbul unei sulte bănești stabilite pentru 1/3 cotă-parte atribuită acestuia din imobilul proprietate comună în

devălmășie, pe motiv că Staci Tatiana a fost recunoscută victima violenței în familie prin ordonanța de protecție emisă de judecătoria Botanica mun. Chișinău din 18.04.2012, prin care pîrîtului Staci Viorel i-au fost impuse anumite restricții.

În contextul dat, Colegiul reține că ordonanța de protecție din anul 2012 nu poate fi invocată drept probă care ar confirma un compartament inadecvat continuu al recurentului, deoarece ordonanța de protecție a fost emisă pe un termen deteminat și ulterior nu a fost prelungit. Ori, o altă ordonață similară în privința recurentului Staci Viorel pînă la moment nu a fost emisă.

Suplimentar, Colegiul reține că la materialele dosarului este anexată încheirea din 24 aprilie 2015 a judecătoriei Botanica mun. Chișinău, prin care instanța de judecată a respins demersul înaintat de IP Botanica privind eliberarea ordonanței de protecție a victimelor violenței în familie în privința Tatiane Staci și a copilului minor Staci Lilian, din motivul nedemonstrării a cărorva acțiuni de violență față de Staci Tatiana și Staci Lilian și că acesta ar reprezenta un pericol pentru viața și sănătatea acestora.

În atare circumstanțe, Colegiul constată că, de fapt, instanța ierarhic inferioară incorect a constatat și elucidat circumstanțele cauzei, limitîndu-se doar la poziția reclamantei fără a dezbate și argumentele invocate de către recurent în cadrul judecării pricinii.

În contextul dat, Colegiul menționează că obligația instanței de apel este de a verifica legalitatea hotărîrii în întregul ei, independent de motivele apelului privind legalitatea hotărîrii primei instanțe, în conformitate cu art. 373 alin. (4) Cod de procedură civilă.

Totodată, Colegiul reiterează că norma procedurală enunțată supra obligă instanța de apel de a verifica legalitatea soluției adoptate de prima instanța în raport cu pretențiile înaintate, circumstanțele de fapt și de drept invocate, precum și obiecțiile formulate de pîrît asupra pretențiilor înaintate.

Instanța de recurs remarcă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărîre motivată. Motivarea este o parte a hotărîrii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărîri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărîri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărîrea din 21 ianuarie 1999).

Astfel, instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărîre.

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt

se va considera o încălcare a art. 6§1 din CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994).

Astfel, Colegiul reiterează că la rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele enunțate supra, rezultând atât din pretențiile înaintate de Staci Tatiana, cât și obiecțiile pîrîtului Staci Viorel și înscrisurile prezentate cu calitate de probe în susținerea poziției acestora, apreciindu-le în conformitate cu art. art. 120-122, 130 Cod de procedură civilă, în raport cu pretențiile înaintate și circumstanțele stabilite.

Totodată, la stabilirea cotelor-părți din proprietatea în devălmășie a soților instanța de apel urmează să țină cont și de mijloacele, investițiile depuse de către unul dintre soți, pînă la încheierea căsătoriei, care au sporit valoarea acestor bunuri.

De asemenea, un element important în partajarea bunurilor dobîndite în devălmășie comună în cote părți diferențiate (la solicitarea unuia dintre părți), atunci este necesar ca acesta să invoce argumente admisibile și să justifice prin probe concludente și pertinente partajul propus, ținîndu-se cont și de principiul egalității părților în drepturile procedurale.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că instanța de apel a examinat pricina cu încălcarea normelor de drept procedural, iar aceste erori nu pot fi corectate de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a remite pricina spre rejudecare.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Staci Viorel.

Se casează decizia din 24 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Staci Tatiana împotriva lui Staci Viorel cu privire la partajarea averii proprietate comună în devălmășie și se remite pricina în Curtea de Apel Chișinău pentru rejudecare, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Valentina Clevadî

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Oleg Sternioală

